

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 17 października 2024 r.

Poz. 4637

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE NR NK-II.4131.179.2024.KK WOJEWODY PODLASKIEGO

z dnia 9 października 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465),

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IV/25/2024 Rady Gminy Puńsk z dnia 18 września 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych.

UZASADNIENIE

W dniu 18 września 2024 r. Rada Gminy Puńsk podjęła uchwałę Nr IV/25/2024 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 24 września 2024 r., po czym z urzędu poddana została kontroli legalności.

Przeprowadzona analiza treści przedłożonego aktu prawnego wykazała, iż został on podjęty z istotnym naruszeniem prawa, w związku z czym organ nadzoru w dniu 1 października 2024 r. wszczął postępowanie nadzorcze celem stwierdzenia jego nieważności.

Jak wskazuje art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233), zwanej dalej „ustawą”, wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa, otrzymuje strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia – art. 15 ust 1 ustawy.

Z powyższego wynika, że ustawodawca, w art. 15 ust. 2 ustawy, upoważnił Radę jedynie do określenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego. Sposób naliczania ekwiwalentu pieniężnego został zaś uregulowany przez samego ustawodawcę.

Tymczasem w § 1 pkt 1 i 2 analizowanej uchwały Rada Gminy Puńsk dokonała nieuprawnionej modyfikacji przepisu ustawowego ustalając wysokość ekwiwalentu przysługującego za udział w działaniach ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu za każdą rozpoczętą godzinę udziału. Takie działanie organu stanowiącego Gminy Puńsk stanowi wyjście przez prawodawcę miejscowego poza zakres upoważnienia ustawowego zawartego w art. 15 ust. 2 ustawy.

Jak wskazał WSA w Olsztynie w wyroku z dnia 17 stycznia 2023 r. sygn. akt II SA/Ol 791/22 „Z brzmienia art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych wyraźnie wynika, że ekwiwalent pieniężny może być naliczany "za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej". Wyrażenie to w sposób precyzyjny określa moment rozpoczęcia naliczania godzin, za które przysługuje ekwiwalent. Jest to zgłoszenie wyjazdu.”

Dodatkowo, nieuprawnionym jest ograniczenie przyznawania ekwiwalentu tylko za *szkolenia pożarnicze* (§ 1 pkt 2 uchwały), podczas gdy ustawodawca posługuje się pojęciem szerszym – to jest: *szkolenie*. Ustanowienie uprawnienia do otrzymywania ekwiwalentu pieniężnego za szkolenia pożarnicze jest niedopuszczalnym zawężeniem zakresu stosowania ustawy, a Rada na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy nie została upoważniona do dokonania takiej modyfikacji (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 14 września 2023 r. sygn. akt: III SA/Gd 25/23).

Ponadto, Rada fakultatywnie może przyznać ekwiwalent pieniężny strażakom ratownikom OSP za wykonywanie zadań innych niż wymienione w art. 15 ustawy. W tym przypadku ustawodawca przekazał organom stanowiącym gmin w art. 15a ustawy kompetencje do określenia zarówno wysokości tego ekwiwalentu, jak i sposobu jego ustalania.

Rada Gminy Puńsk, korzystając z powyższego upoważnienia, w § 1 pkt 4 uchwały ustaliła ekwiwalent w wysokości 20 zł za uczestnictwo w czynnościach gospodarczych i porządkowych mających na celu zabezpieczenie lub ochronę majątku gminy przed degradacją, zniszczeniem lub uszkodzeniem oraz we wszelkich sytuacjach kryzysowych, po zadysponowaniu przez Wójta Gminy Puńsk.

Mając na względzie zakres regulacji zawartych w § 1 pkt 4 uchwały należy stwierdzić, iż Rada Gminy Puńsk nie wypełniła delegacji ustawowej w zakresie sposobu ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Trudno bowiem za sposób ustalenia ekwiwalentu uznać sformułowanie „w wysokości 20,00 zł za uczestnictwo w czynnościach gospodarczych i porządkowych...”. Powyższe nie precyzuje czy wskazana kwota dotyczy rozpoczętej godziny czy też może dotyczy każdorazowego „uczestnictwa w czynnościach”.

Oceniając powyższe naruszenie przepisów prawa, należy stwierdzić, że zachodzi konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego przedmiotowej uchwały w całości.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku za pośrednictwem Wojewody Podlaskiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia.

z up. Wojewody Podlaskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru i Kontroli
Agnieszka Krystoń